Euroopa Liidu
Teataja

ET
L-seeria

2025/789

1.8.2025

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2025/789,

23. aprill 2025,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 575/2013 seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, millega täpsustatakse tingimusi ja näitajaid, mida EBA peab kasutama, et teha kindlaks, kas on esinenud erakorralisi asjaolusid kõnealuse määruse artikli 325az lõike 5 ja artikli 325bf lõike 6 tähenduses

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrust (EL) nr 575/2013, mis käsitleb krediidiasutuste suhtes kohaldatavaid usaldatavusnõudeid ja millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012, ([1]) eriti selle artikli 325az lõike 10 kolmandat lõiku,

ning arvestades järgmist:

(1) Baseli pangajärelevalve komitee tururiski käsitlevate standardite kohaselt võivad pädevad asutused lubada finantsinstitutsioonidel erandolukordades jätta täitmata alternatiivse sisemudeli meetodi teatavad nõuded seoses järeltestimisega ning kasumi ja kahjumi tekkeallikate määramise nõuded. Nende standardite põhimõtte kohaselt tuleks erakorralisteks asjaoludeks pidada üksnes olukordi, kus esineb finantsturgude märkimisväärne piiriülene stressiolukord või oluline režiimimuutus, mis mõjutab oluliselt finantsinstitutsioone kogu liidus.

(2) Erakorraliste asjaolude esinemise lisatingimus peaks olema see, et finantsinstitutsioonid ei suuda täita määruse (EL) nr 575/2013 artikli 325bf lõikes 3 sätestatud järeltestimise nõudeid või kõnealuse määruse artiklis 325bg sätestatud kasumi ja kahjumi tekkeallikate määramise nõuet sündmuste tõttu, mis ei ole nende kontrolli all, ning seda tingimusel, et nende nõuete täitmata jätmine ei ole tingitud sisemudeli puudustest.

(3) Nii järeltestimine kui ka kasumi ja kahjumi tekkeallikate määramise test põhinevad nende 250 tööpäeva andmetel, mis eelnevad aruandekuupäevale, mille kohta vastav test tehakse. Erakorralisi asjaolusid tuleks seega arvesse võtta juhul, kui finantsturgude märkimisväärse piiriülese stressiolukorra või olulise režiimimuutuse periood, mis mõjutab oluliselt finantsinstitutsioone kogu liidus ja põhjustab erandeid, mis ei ole tingitud sisemudeli puudustest, on täielikult või osaliselt hõlmatud kõnealuse 250 tööpäevaga.

(4) Sellise kriisi omadused, mis toob kaasa finantsturgude märkimisväärse piiriülese stressiolukorra, või sellise olulise režiimimuutuse omadused, mis mõjutab oluliselt finantsinstitutsioone kogu liidus, on iga sellise kriisi või režiimimuutuse puhul ainulaadsed. Seepärast ei oleks asjakohane kehtestada ettekirjutaval viisil ammendavat näitajate kogumit, mis peaks alati asjakohaselt kajastama finantsturu stressiolukorra või olulise režiimimuutuse olemust ja intensiivsust. Tuginedes varasematele kogemustele, tuleks volatiilsustaseme märkimisväärset tõusu, korrelatsioonitaseme muutusi ja asjaolu, et finantsturgude märkimisväärne piiriülene stressiolukord või oluline režiimimuutus ilmnevad väga kiiresti ja äkiliselt, pidada siiski ebatavaliste olukordade ühisteks tunnusteks. Volatiilsustaseme järsk tõus või volatiilsustaseme muutumine iseenesest ei pruugi siiski olla piisav, et käsitada olukorda finantsturgude märkimisväärse piiriülese stressiolukorrana või olulise režiimimuutusena, ning seetõttu ei tohiks need automaatselt kaasa tuua erakorraliste asjaolude arvessevõtmist, nagu on osutatud määruse (EL) nr 575/2013 artikli 325az lõikes 5 ja artikli 325bf lõikes 6.

([1]) ELT L 176, 27.6.2013, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj.

(5) Käesolev määrus põhineb Euroopa Pangandusjärelevalve poolt komisjonile esitatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõul.

(6) Euroopa Pangandusjärelevalve on korraldanud käesoleva määruse aluseks olevate regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu kohta avalikud konsultatsioonid, analüüsinud võimalikke seonduvaid kulusid ja kasu ning küsinud nõu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1093/2010 ([2]) artikli 37 kohaselt loodud pangandussektori sidusrühmade kogult,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Tingimused ja näitajad, mida EBA peab kasutama erakorraliste asjaolude esinemise hindamiseks

1. EBA käsitab mis tahes 250 tööpäeva pikkust ajavahemikku, mida finantsinstitutsioonid kasutavad, et hinnata, kas nad täidavad määruse (EL) nr 575/2013 artiklis 325bf sätestatud järeltestimise nõudeid või kõnealuse määruse artiklis 325bg sätestatud kasumi ja kahjumi tekkeallikate määramise testi nõudeid, erakorraliste asjaolude esinemise perioodina, kui kõnealune periood hõlmab ajavahemikku, mille puhul EBA on kindlaks teinud, et täidetud on kõik järgmised tingimused:

a) on täheldatud finantsturgude märkimisväärset piiriülest stressiolukorda või on toimunud oluline režiimimuutus;

b) punktis a osutatud finantsturgude märkimisväärne piiriülene stressiolukord või oluline režiimimuutus muudab tõenäoliselt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 325bf kohaselt tehtud järeltestimise või kõnealuse määruse artikli 325bg kohaselt tehtud kasumi ja kahjumi tekkeallikate määramise testi tulemuse omavahendite nõuete arvutamise sisemudeli adekvaatsuse seisukohast mitterepresentatiivseks, sealhulgas juhul, kui need testid annavad tulemusi, mis ei ole seotud sisemudeli puudustega.

2. Hinnates, kas lõikes 1 sätestatud tingimused on täidetud, võtab EBA arvesse näitajaid, mis on representatiivsed finantsturgude märkimisväärse piiriülese stressiolukorra või olulise režiimimuutus seisukohast või kajastavad nende olemust, sealhulgas kõike järgmist:

a) volatiilsusindeksite analüüsi tulemused ja realiseerunud volatiilsuse näitajad, mida EBA peab sobivaks finantsturgude märkimisväärse piiriülese stressiolukorra või olulise režiimimuutuse olemuse kajastamiseks;

b) hinnang sellele, kas selline finantsturgude märkimisväärne piiriülene stressiolukord või oluline režiimimuutus on toonud kaasa volatiilsustaseme, mis on võrreldav üleilmse finantskriisi või COVID-19 pandeemia ajal täheldatud volatiilsustasemega või ületab seda, või on toonud kaasa volatiilsustaseme suhtelise muutuse, mis on võrreldav kõnealuse kriisi või pandeemia ajal täheldatud muutusega;

c) hinnang sellele, kui kiiresti finantsturgude märkimisväärne piiriülene stressiolukord ilmnes või oluline režiimimuutus toimus;

d) asjakohaste korrelatsioonide ja korrelatsiooninäitajate analüüsi tulemused, sealhulgas hinnang selle kohta, kas täheldati korrelatsioonitaseme järsku ja märkimisväärset muutust.

Käesoleva artikli esimese lõigu punkti c kohaldamisel võtab EBA määruse (EL) nr 575/2013 artikli 325bf kohaselt tehtava järeltestimise puhul eelkõige arvesse seda, kas ja mil määral erinevad statistilised näitajad, mida täheldati finantsturgude märkimisväärse piiriülese stressiolukorra või olulise režiimimuutuse ajal, näitajatest, mida finantsinstitutsioonid kasutavad VaR meetodiga saadud riskihinnangu kalibreerimiseks.

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1093/oj).

Artikkel 2

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 23. aprill 2025

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN